

Web-technológia

HTML5, II. rész

Dr. Hatwágner F. Miklós

Széchenyi István Egyetem, Győr

https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049.git

2020. január 12.

- feldolgoztathatunk a szerver oldalon (most ez lesz), vagy
- JavaScript programmal a kliensen.

action

A szerver oldali feldolgozó script URL-je

target

Hova töltse a szerver válaszát (`_blank`, `_self` (alapért.), `_parent`, ...)

novalidate

Ne végezzen input ellenőrzést a böngésző

autocomplete

Korábban megadottak alapján kiegészíti az adatokat (on (alapért.), off)

Meghatározza a küldött adatok kódolását. Kötelező megadni, ha a `method attr.` értéke `post`. Lehetséges értékek:

Alapértelmezett. Minden szóközt és speciális karaktert helyettesít.

Fájlok küldésekor kell használni.

Csak a szóközőket helyettesíti.

Széchenyi István Egyetem, Győr

name

number, számbeviteli mező létrehozása

A szerver oldalon ez lesz az adat *kulcsa*

min

A legkisebb bevihető érték

max

A legnagyobb bevihető érték

step

Ennyit változtatnak a léptetőgombok/kurzurvezérlő nyilak az értéken, ennyi többszöröseit lehet megadni, illetve ha értéke any, akkor bármilyen racionális szám megadható

required

A mező kitö|tése köte|ező

Űrlapbeküldő gomb: `<input>` elem

- `type="submit"`
- `value` attr. adja meg a gomb feliratát

Cimke létrehozása vezérlőhöz: <label> elemmel. A címke kattintva a vezérlő is aktiválódik (pl. rádiógombnál kiválasztás). Kapcsolat címke és vezérlő között:

- vezérlő a címke belsejébe ágyazva
- a címke for attribútumában megadható a vezérlő id-je

Vezérlők logikai csoportosítása: <fieldset> elemmel
Csoport feliratának megadása: <legend> elembe

Adja meg egy háromszög oldalhosszait!

A:

B:

C:

```
<form action="http://xenia.sze.hu/~wajzy/html/urlap1.php">
  <fieldset>
    <legend>Adja meg egy háromszög oldalhosszait!</legend>
    <div><label>A: <input name="a" type="number" min="0"
      step="any" required="required" /></label></div>
    <div><label for="b0ldal">B: </label>
      <input id="b0ldal" name="b" type="number" min="0"
        step="any" required="required" /></div>
    <div><label>C: <input name="c" type="number" min="0"
      step="any" required="required" /></label></div>
    <div><input type="submit" value="Számolás" /></div>
  </fieldset>
</form>
```


autocomplete

autofocus

disabled

Letiltott vezérlő

form

Ha a vezérlő nincs <form> elembe ágyazva, akkor annak id-je alapján logikailag összekapcsolható vele.

A vezérlőt egyedileg azonosítja a **kliens** oldalon (pl. JavaScript programokban)

A vezérlőt azonosítja a **szerver** oldalon (kulcs)

Csak olvashatóvá teszi a vezérlőt

A mező kitöltése kötelező

A vezérlő értéke

list

maxlength

pattern

placeholder

size

A vezérlő szélessége átlagos karakterszélességben mérve (CSS jobb)

A (<select> elemben is használható) <option> attribútumai:

Az elem tartalma jelenik meg a legördülő listában, és ezt továbbítják a szervernek is

A listában egy rövidebb szöveg jelenhet meg, mint az elem értéke

Kiválasztottá teszi az elemet az oldal betöltésekor (csak `<select>`-nél)

Ha megadják, ennek tartalmát küldi a szervernek (vagy másolja a szövegmezőbe),
nem a megjelenő szöveget

Általános forma: /**minta**/módosítók

Input ellenőrzésre csak a minta szolgál; ha a vezérlő értéke nem illeszkedik az általános mintára, az űrlapot nem lehet beküldeni.

- Az általános karakterek önmagukat reprezentálják.
- A metakarakterek önmagukban is halmazt vagy vezérlőjelet testesítenek meg, pl. `\d` a számjegyek, `\s` a fehér karakterek, `\n` az újsor, stb.
- Halmaz elemei közül elég egynek illeszkednie, pl. `[abc]` elfogadja az abc első három betűje közül bármelyiket.
- Halmaz intervallummal is megadható, pl. `[a-z]` a kisbetűk halmaza, de a két módszer kombinálható is, pl. `[a-zA-Z]` a betűk halmaza.
- Az `[^abc]` minden jelre illeszkedik, ami nem a, b, és c.
- Alternatívák is létrehozhatók `(a|b)` formában.

- n^+ legalább egy előfordulást vár el
- n^* 0 vagy több előfordulást követel
- $n?$ 0 vagy 1 előfordulás
- $n\{X\}$ pontosan X előfordulás
- $n\{X, Y\}$ legalább X , legfeljebb Y előfordulás
- $n\{X, \}$ legalább X előfordulás

További részletek

Pl. Dr. Prof. Remek Elek

Beküldés

Kiss Miska

aBc123

Google Chrome

Beküldés

Kiss Miska

aBc12!

Google Chrome

Beküldés

```
<div><label>Név: <input name="nev" type="text" size="32"
  placeholder="Pl. Dr. Prof. Remek Elek" required="required" />
</label></div>
<div><label>Neptun kód: <input name="neptun"
  pattern="[a-zA-Z0-9]{6}" maxlength="6"
  title="a kód pontosan 6 alfanumerikus jelből áll" />
</label></div>
```


1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

```
<div><label>Kedvenc böngészőprogram: <input name="bongesz"
  list="programok" /></label></div>
<datalist id="programok">
  <option value="ie" label="MS Internet Explorer">
    Microsoft Internet Explorer</option>
  <option value="edge">Microsoft Edge</option>
  <option selected="selected">Google Chrome</option>
  <option>Mozilla Firefox</option>
  <option>Apple Safari</option>
</datalist>
```

Nagyon hasonló a text típushoz, de a karaktereket „elrejtí” (viszont **nem titkosítja!**)

A value értéke #RRGGBB formátumú.

A value értéke éééé-*hh-nn* formátumú. Használhatóak még a min, max attribútumok.

A value értéke *éééé-hh-nnTóó:pp* formátumú.

Automatikusan ellenőrzi formailag. Több cím is megadható vesszőkkel elválasztva, ha megadják a `multiple` attribútumot.

Egyáltalán nem jelenik meg, de egy (pl. JavaScript kóddal előállított) kulcs (`name`) - érték (`value`) pár felküldhető a szerverre.

Több fájl feltölthető a `multiple` attribútum megadásával. Korlátozható a tallózható fájlok köre, pl. `accept=".jpg"` csak JPEG fájlokat enged, egy MIME-típus, mint pl. a `accept="video/*"` mindenféle videót, stb. Korlátozható a fájlok mérete is:

A kódolás típusa legyen `enctype="multipart/form-data"`, a HTTP metódus `method="POST"`!

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ▶ ↺ 🔍 ↻


```
urlap3.html (urlap3.php)
```

```
<div><label>Elsődleges e-mail cím: <input name="e-mail"
  type="email" /></label></div>
<div><label>További e-mail címek: <input name="e-mailek"
  type="email" multiple="multiple" /></label></div>
<input name="rejtett" value="titok" type="hidden" />
<input type="hidden" name="MAX_FILE_SIZE" value="1000000" />
<div><label>Képek: <input name="kepek[]" type="file"
  multiple="multiple" accept="image/*" /></label></div>
<div><input type="submit" value="Beküldés" /></div>
</form>
```

Az adatokat küldje a <http://xenia.sze.hu/~wajzy/html/urlap3.php> címre!

A szerver a következő kulcs-érték párokat kapta a HTTP tranzakció során:

```
Array
(
    [cim] => Toy Story 4.
    [vetites] => 2019-11-24T20:00:00.0000000
    [jatekido] => 100
    [MAX_FILE_SIZE] => 1000000
)
```

Év és hónap kiválasztás: `type="month"`

A `value` értéke `éééé-hh` formátumú. Használhatóak még a `min`, `max` attribútumok.

Év és azon belül egy hét kiválasztása: `type="week"`

A `value` értéke `éééé-Whh` formátumú.

Idő megadása: `type="time"`

A `value` értéke `óó:pp` formátumú.

Nyomógomb: `type="button"`

Önmagában semmire nem jó, JavaScript kódok futtatására használják.

Űrlap alaphelyzetbe állítása: `type="reset"`

Az űrlap betöltése utáni állapotot állítja vissza; ha véletlenül kattintanak rá, minden addigi munka elvész!

Egymástól független választási lehetőségekhez.

Egy rádiógomb-csoporton belül csak egy elem lehet kiválasztva. A felhasználó nem tudja az összes elemet ki nem választottá tenni. Csoportképző módszer: azonos `name` attribútum értékek.

Mindkét típusra igaz, hogy egy elemet kiválasztani a `checked` attribútummal lehet. A `value` attribútumot rádiógomboknál „kötelező” megadni, mert különben csak az `on` értéket kapja meg a szerver → a gomb azonosíthatatlan. A ki nem választott elemeknek még a kulcsa sem látszik a szerveren.

Beviteli mezők -- Chromium

Beviteli mezők

← → ↻ ⓘ Fájl | /home/wajzy/Dokumentumok... ☆ ⋮

Dátum és idő

Év és hónap:

Év és hét:

Idő:

Jelöld meg kedvenc márkáidat!

☐ Wrangler

☒ Levi's

Nagy élvezettel tanulja a Web technológiákat?

☒ Igen

☐ Persze

Beküldés Alaphelyzet Meglepetés

urlap5.html

```
<div><label><input name="web" type="radio"
  value="igen" />Igen</label></div>
<div><label><input name="web" type="radio"
  checked="checked" />Persze</label></div>

<input type="reset" value="Alaphelyzet" />
<input type="button" id="meglepetes" value="Meglepetés" />
```

src adja meg a képet, width a szélességet, height a magasságot, alt a helyettesítő szöveget. Beküldi a kattintás helyét is (x, y kulcsok).

- **formaction**: a `<form>` action attribútumának értékét írja felül; pl. két gomb két külön helyre küldheti az adatokat.
- **formenctype**, **formmethod**, **formnovalidate**, **formtarget** hasonlóan, a `<form>` attribútum értékeinek felülírására szolgál.

Alapértelmezetten $[0, 100]$ közti érték kiválasztására, ahol a pontos érték nem számít. Adatbevitel szabályozható a `min`, `max`, `step` attribútumokkal.

Adatok keresésére egy oldalon.

A bevitt szám ellenőrizhető a `pattern` segítségével.

A böngésző formai ellenőrzést végezhet vagy speciális gombokat tehet a virtuális billentyűzetre (pl. *.com*, *www.*, ...)


```
Array
(
    [csuszka] => 127
    [kereso] =>
    [telefon] =>
    [weblap] => https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049
    [x] => 64
    [y] => 65
)
```

```
<div><label>Csúszka: <input name="csuszk" type="range"
  min="0" max="255" step="1" value="127" /></label></div>
<div><label>Keresés: <input name="kereso" type="search" />
  </label></div>
<div><label>Telefon: <input name="telefon" type="tel"
  placeholder="Pl. +36 20 123-4567" pattern="[+]?[\d\s/-]*" />
  </label></div>
<div><label>URL: <input name="weblap" type="url"
  value="https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049" />
  </label></div>
<div><input type="image" src="urlap6-submit.png"
  width="125" height="121" alt="Beküldés"
  formaction="http://xenia.sze.hu/~wajzy/html/urlap2.php" />
</div>
```



```
<select>
```

size

multiple

<optgroup>

label

Csoport (ki nem választható) felirata

Hosszabb szövegek megadására. Még a címkék közötti fehér karaktereket is belefoglalja a vezérlő tartalmába! Attribútumok:

Sorok száma

Oszlopok száma

Hasonló, mint `<input type="button">`, de HTML/CSS formázható tartalommal.

A gomb típusa, lehet button, submit és reset.

JavaScript számítások eredményének jelölésére. Nincs látványos formázása.

Azon `<input>` elemek id-i szóközzel elválasztva, melyekből kiindulva az eredmény megszületett.

```
Array
(
    [vizsga] => 2020. január 20.
    [elotanulmanyok] => Array
        (
            [0] => GKNB_INTM012
            [1] => GKNB_MSTM001
            [2] => GKNB_MSTM016
            [3] => KGNB_NETM042
        )

    [sz_nehez] => Minden akadályt simán vettem, nagy májér vagyok :)
)
```

```
<div><label>Melyik napon jön vizsgázní?<select name="vizsga">
  <option>2019. december 16.</option>
  <option>2020. január 6.</option>
  <option selected="selected">2020. január 20.</option>
  <option>2020. január 27.</option>
</select></label></div>
```

```
<div><label>Mely tárgyakat sikerült eddig teljesítenie?
  <select name="elotanulmanyok[]" multiple="multiple" size="6">
    <optgroup label="1. ♀félév">
      <option value="GKNB_INTM012">Számítógépek működése</option>

      <option value="KGNB_NETM042">Közgazdaságtan</option>
    </optgroup>
    <optgroup label="2. ♀félév">
      <option value="GKNB_INTM001">Rendszer és irányítás</option>

      <option value="GKNB_MSTM008">Matematika 2.</option>
    </optgroup>
  </select></label></div>
```

```
<div><label for="k_nehez">Melyik tárgy teljesítése jelentette  
    eddig a legnagyobb nehézséget, és miért?</label><br />  
    <textarea id="k_nehez" name="sz_nehez" rows="5" cols="40">  
        ↪ Minden akadályt simán vettem, nagy májer vagyok :)</  
        ↪ textarea>  
</div>  
<div><button type="button" id="kocka">  
      
    Unom ezt az űrlapozást, inkább dobok a kockával!  
    </button><output name="sz_dobas" id="k_dobas" for="kocka">  
</output></div>
```

A. E. G. L. L. L.

Használható formátumok:

- MP4 (video/mp4, [legjobb böngésző támogatás](#))
- WebM (video/webm)
- Ogg (video/ogg)

Formátumok közötti konvertálás: pl. [MiroVideoConverter](#)

A lejátszás programozható a **Media API**-val

Ha a `<video>` elem nem támogatott egy böngészőben, a címkék közötti szöveg jelenik meg. Opcionális attribútumok:

`<autoplay>`

A lejátszás azonnal indul; **nem ajánlott**, zavarhatja a felhasználót

`<controls>`

Vezérlő gombokat jelenít meg

`<width>`, `<height>`

A lejátszó ablak szélessége, magassága képpontokban; **ajánlott** megadni

`<loop>`

Végtelenített lejátszás

Némítás

Egy kép, amit a betöltés alatt / lejátszás megkezdéséig lát a felhasználó. Érték: URL

Adatfolyam betöltési módja. Érték: auto | metadata | none.

Videó forrása. **Nem ajánlott** a használata, mert csak egyetlen forrás nevezhető meg, amit valószínűleg nem támogat minden böngésző. Érték: URL.

```
<video src="http://clips.vorwaerts-gmbh.de/big_buck_bunny.mp4"
  controls="controls" width="640" height="360">
  <p>Az Ön böngészője nem támogatja a video lejátszást, de a
  fájlt megpróbálhatja letölteni <a
  href="http://clips.vorwaerts-gmbh.de/big_buck_bunny.mp4">innen</a>
  </p>
</video>
```



```
<src>
```

Adatforrás. Érték: URL

<type>

A forrás MIME típusa.

A `<video>` elemmel történő kísérletezéshez egy [érdekes eszköz](#).

Elérhetőségi típusa: [captions](#) | [chapters](#) | [descriptions](#) | [metadata](#) |

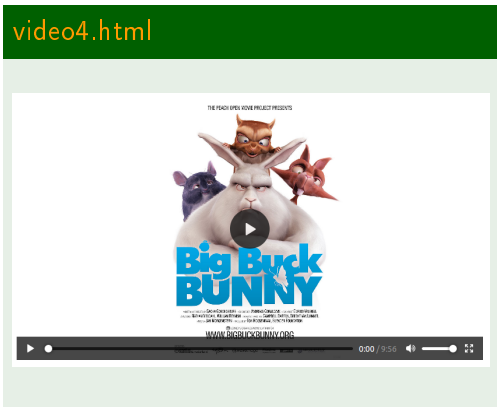
Feliratszár címkéje: pl a felirat nyelve

A felirat forrása: kötetlen-ű Érték: LIBI

— 12 —

Elírat nyelvén ISO 639-1 kódja pl. hu

- A videó felbontása 800x450 képpont.
- Poszter fotó:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c5/Big_buck_bunny_poster_big.jpg/800px-Big_buck_bunny_poster_big.jpg
- Két adatforrás is van, ezeket kell felajánlani:
https://download.blender.org/peach/bigbuckbunny_movies/big_buck_bunny_480p_stereo.ogg és ugyanezen az útvonalon [big_buck_bunny_480p_h264.mov](https://download.blender.org/peach/bigbuckbunny_movies/big_buck_bunny_480p_h264.mov) néven.
- Feliratsáv nem áll rendelkezésre.
- Biztosítsa a letöltés lehetőségét, ha a böngésző nem támogatja a lejátszást!

- MP3 (audio/mpeg, [legjobb böngésző támogatás](#))
- Wav (audio/wav)
- Ogg (audio/ogg)

Itt is célszerű az adattorrást beágyazott `<source>` elemekkel megadni, és a lejátszást nem támogató böngészőknél hibaüzenetet megjeleníteni.

audio1.html (dog.ogg, dog.mp3)

```
8 <audio controls="controls">
9   <source src="dog.mp3" type="audio/mpeg" />
10  <source src="dog.ogg" type="audio/ogg" />
11  <p>Az Ön böngészője nem támogatja a hang lejátszást, de a
12  fájl megpróbálhatja letölteni
13  <a href="dog.mp3">innen</a>, vagy
14  <a href="dog.ogg">innen</a>.</p>
15 </audio>
```

